

KÖHÖGES ELLEN

Dr. FÁYKISS

szepesi kárpát-növény-kivonata... szepesi kárpát-növény-czukorkák... szepesi kárpát-növény-thea

Mell- és tüdő-betegeknek! 15 év óta a legjobb sikerrel használták és ajánlották: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (számárhurut), nátház (influenza), szék-méltóság, leleketzi bajok, oldalszúrás, kifejtett torokgyulladás, tüdő-gyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben.

HERRMANN J. L. cs. k. udv. és orsz. szabadalmazott CHINA- vagy ALPACCA-EZÜST. és ALPACCA-ÁRU-GYÁRA. Alapították 1819. évben.

A téli idény közelével ajánljuk ezekkel minden nemében dusan felszerelt forrártat, nevezetesen: étszerék, (elhasználhatók a vésztér két ördövel víz-zsír-elvételnek) tea- és kávékészítők, tálozók, karos- és egyéb gyertyatartók, ozukorszelecek, kenyér- és sütemény-kosarak, só- és paprika-állványok, olaj- és szesztartók, sütemény- és gyümölcsös díszállványok, (9-től 500 frtig) gazdag választékát. — Szállodák, vendéglők, kávéházak és cukrászdák felszerelésére a fozottabb igényeknek megfelelően versenyképes ár mellett vállalkozik. Megrendelő-okot ut nével mell-tl pontosan teljesít s kívántra r szl., ábrás árjegyzéket bérmentve küld.

Rendelési cím: HERRMANN J. L. forrártának Budapest, váozi utca 24. sz.

Legujabb szabad. billard-golyók.

billard - golyókat készíteni, melyek jószág és tartóság tekintetében minden eddigit messze fölülmulnak. Sza. hang és ruganyosság tekintetében teljesen hasonlítanak az elefántcsont-golyókhoz, azonban elpusztíthatatlanság tekintetében messze fölülmulják azokat, miután törés vagy repedés a golyóknál teljesen lehetetlen, s erre néve 1 évi írásbeli jótállást vállalok. Egy darabnak ára 62 mméterig 5 forint, 62-66 mméterig 6 forint, 66-70 mméterig 6 frt 50 kr., nagyság szerint. Készel 100 billard, minden rendszerből, folyton raktáron. KNIILL KÁROLY, Bács, IX., Rossau, Rothe Löweg. 5. u. 7.

Protestáns új képes naptár 1885. évre. Szerkesztette Dúzs Sándor tanár. Harmincegyedik évfolyam. Ára füze 50 kr.

CALDERONI ÉS TÁRSA

látzereszek Budapestén váci-utca 30. és kis hid-utca 8. ajánlanak nagy választékban és jutányos áron szemüvegek, orrcsipek és lorgnetteket, lávcóveket és kettős tábori látszóveket, göröcsöket, higanys- és aneroiid-légsúlymérőket, hőmérőket, folyadékmérőket stb. Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 1497

ÁRJEGYZÉK WIRTH JÁNOS arany-, ezüst-, ékszer- és órágyár-raktarából

Table with columns: Gyűrűk, Garnitúrák, Különlékék, Fülbevalók, Brocheték, Karpercek, Láncok. Lists various jewelry items and their prices.

500,000

Szajtsuk a szerencsének jobbnak! Márka főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb hamburgi nagy pénzsorsjáték mely a magas kormány által jóváhagyatva biztosított. Éme újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 100,000 sorsjegyből 50,500 nyereménynek kell bizon történnie, ezek között vannak főnyeremények esetleg 500,000 b. márka illetéleg.



48-ik SZÁM. 1884. BUDAPEST, NOVEMBER 30. XXXI. ÉVFOLYAM.

MÁRIA VALÉRIA FŐHERCEGNŐ.

TÖBB IZBEN volt már alkalmunk a magyar főhercegnőt, a budai királyi vár leányát bemutatni olvasóink előtt; \*) most két új arcképet mutatjuk be: egyiket, unokatestvérével — nagybátyja, Károly Tódor bajor kir. herceg leányával — egymásra hajolva, bájos csoportban, s ez a főhercegnő legújabb arcképe, a másikat, pár évvel előbbi keletűt, havasi gyopár-jelmezben.

nyét németre is lefordította, — s a fogékony szellemű főhercegnő maga is irt már verseket, sőt szindarabot is, melyet felséges anyja nevenapján most adtak elő Gödöllőn. Kiváló tehetsége van idegen nyelvekre s a mellett csinosan rajzol. Mondják, hogy egyik legbensőbb barátnéja, Auersperg Aglája hercegnő, kivel egy izben

egy képen mutatott volt be, — s a kivel tegezik egymást, mindennap kap tőle levelet, ha egyik vagy másik távol van Bécestől; a főhercegnő mindennap közli barátnéjával apró élményeit s benyomásait. Ilyenkor szorgosan tudakozódik «kis Bertája» után is. Ez a kis Berta pedig egy szegény kis leánya, a kit a főhercegnő örökbe fogadott s maga neveltet.



Koller Károly m. kir. udvari fényképész felvétele után. MÁRIA VALÉRIA FŐHERCEGNŐ HAVASI GYOPÁR-JELMEZBEN.

HAZAI IPAR RIGLER JÓZSEF EDE budapesti gyártelepeinek legújabb készítménye: ARANYMONDATOK. kal ellátott levélpapírok és borítékok, melyek sarkában magyar aranymondatok foglaltnak. Kiallításuk többi készítményeikhez méltóan a legdíszesebbnek nevezhető s mindamellett igen egyszerű, de egyszerű-ége által egváke a legelőg. levélpapíroknak. Fenti valamint a gyárt-lop többi levélpapír újonságát kaphatók a belvárosi raktárban kecskeméti utca 13-dik szám alatt. Árjegyzékek kívánatra bérmentve. 1430 Gyárttelep: VI. rézsa-utca. 55. sugárutól jobbra.

Magyar Jelzálog Hitelbank 100 forint névértékű Részletfizetésre Nyeremény-kötvényei 4% kamattal s tetemes nyereményekkel. 1885-ben három sorsolás és pedig január és május 15-én 50,000 frtos főnyereményekkel, szeptember 15-én pedig 100,000 frt főnyereménnyel s mellényereményekkel. Minden kötvény ha az a 100 frtnyi névértékkel (mely öszszegge 1 minden kötvény visszafizetetik) már ki is huzott, vagy ha arra már nyeremény is esett részt vesz minden további nyeremény-sorsolásban úgy, hogy egy kötvényre több izben is eshet nyeremény. Vétel s eladás napi árfolyamon. MAGYAR LESZÁMITOLÓ és PÉNZVÁLTÓ-BANK, Budapest, Wurmudvar. Franklin-Társulat nyomodja. (Budapest, egyetem-utca 4.szám.)

A havasi gyopár (Edelweisz) — mint olvasóink közül bizonyára sokan tudják — egy tiszta hófehér havasi virág, a magas Alpok egyik díszje, a hervadhatlan gyopár egy neme, mely ártatlanság-színével s gyöngéd bársonyúha szirmával kedvelti magát. Magas szikla-csúcsokon választja tenyésző helyét, hova néha a legmerészebb zergevadász is félve kusz utánna, hogy kalapja mellett egy kis bokrátát hozhasson belőle anyja, huga, vagy kedvese kebelére. A fiatal főhercegnő különös előszeretettel viseltetik a havasok és szép virág iránt, s ha családi körben élő-képeket ábrázolnak, ő mint Edelweisz szeret megjelenni — tiszta fehérbe öltözve maga is — nemes fehérben — s kebelére, hajába, homloka fölött, derekára és ruhája szégyelére egy-egy példánya van tűzve a szép havai virágnak, melyet úgy látszik példányul választott magának, mint a tisztaság és állandóság jelképét. Igy ábrázolja őt képünk is, — s e kis rajz, melyet keretül adunk hozzá, szóljan róla, mint élő s nemes fehér Edelweiszről. A nyilvánosság előtt ugy sem igen szerepelt még, a mit zsenge korán kívül a csönd s visszavonult magány iránti előszeretete is magyaráz, melyet felséges anyja oltott belé, kivel ugy is sok tulajdonban és hajlamban osztozik: a test-gyakorlatok és szabad mozgás, a természetben való gyönyör, az olvasmányok és zene iránti hajlamokban; kitűnően játszik zongorán s nagy előszeretettel a Wagner mester szerzeményeit; nagy kedvvel látogatja az operát s kedvét leli a költői olvasmányokban. A budai várakban születvén, mindenekelőtt magyar lánynak nevelték; magyar dajka tejét szopta, magyar ember (Rónai püspök) vezette nevelését, magyar eseléd s magyar játszótárs mindig volt körülötte. Mikor felserdült, Petőfi is megismertették vele, kinek számos költeményét is megismertették vele, kinek számos költeményét is megismertették vele, kinek számos költeményét is megismertették vele.



György gróf házassága Brizló Borbálával érvényes és tökéletes.

Lám, nemzeti Kászonyi Gergely uram beleöszült, beleszegényedett ugyan, de megmutatta, hogy mit tud: most már meglett volna a nagy triumphus, — ha egy kis bibe nincs, egy kis baj, a miből nagy baj is lehet.

Ez pedig abból állott, hogy a magyar királynak van egy furcsa privilégiuma; ő tudniillik «hogy tetszik»-et játszhatik a római pápával.

Ez pedig olyan formán megy, ha nem is

a kinek a fia most meg fogna kapni a sziléziai birtokokat. Kurucz lesz az már, abban nőtt, abban hal meg. A kurucznak pedig rövid az igazsága Bécsben. — Sőt elment személyesen a királyhoz. Mert akkor már nagyon a körmire égett. Brizló Borbálák neszét vették a bajnak s Bécsben termettek szintén. No de azoknak nem volt semmi hatalmas patrónusuk.

I. József a dolgozó szobájában fogadta Johannát, épen ott volt jelen a savoyai herceg is, a kivel folytonosan csevegett, oda sem hallgatva a Johanna beszédére.

Kegyesen intett a grófnőnek, hogy távozhatik, s ezzel el volt útve a nagy port felvert ügy, földönfutóvá téve három ember, köztük becstelenné egy asszony, névtelenné egy gyermek. De hát meglehet, így volt igaz.

Alig távozott a grófné, rögtön megjelent újra az udvarmester, hogy Brizló Borbála kér kegyelemben kihallgatást.

— Már késő! — mondá a király szóra-kozottan.

— Már késő, — sziszegé megijedve az



GÖDÖLLŐ VIDÉKÉRŐL. — HÖRMANN TIVADAR RAJZA.

egészen úgy, mint a mikor a mi patyolat népünk, az ifjúság, játsza a «hogy tetszik»-et. A római pápa minden jelentősebb intézkedésénél megkérdi a királytól: «hogy tetszik?» A király aztán felelheti: «sehogy» (non placet), vagy azt mondhatja: «Ugy tetszik, ha ilyen vagy olyan»... de az igaz, bölínthat is a fejével, hogy (placet) «nagyon tetszik».

En uram istenem, ugyan mit szól mostan? Hát bizony mozgott a hírére, de nyomban Franke Johanna grófné, járta az országtartó nagy urakat, küszöbről küszöbre, költött, hizelgett, fűt-fát megmozgatott, nagy hasznára volt az is, hogy az osztrák golyótól esett el a bátyja

Csak néha-néha pillantott a könyörgőre, de akkor is hirtelen lekapta róla savószin apró szeméit, s fiatalos, kissé pufók arcán kelletlen felhőske futott át. Untatta már ez az ostoba dolog, melylyel négy nap óta beszélik tele fejét a miniszterek.

— No hát placet? — sugja a savoyai herceg tréfásan a királynak. — Tetszik-e?

A király félrehuzta száját, megfogta a tollat, belemártotta a tintába és odakanyarította feleletnek az előtte fekvő pápai irat alá nagy kövér betűkkel:

«Non placet. Nem tetszik. Josephus primus.»

udvarmester, mert már késő volt neki is Brizló Borbálát be nem eresztenei.

Betört a terembe s ott állott délelégz termével meghajolva a király előtt.

Gazdag, sötét haját leereszté, két fekete szeme a hosszú selyempilláktól beárnyékolva, bíbor-piros ajka könyörgőre nyitva, s aztán ez a kérés csengetyűhangokba öntve. A király nem birta levenni róla az éles tekintetét.

A jó Eugen herceg, a ki sokat engedett meg magának ebben az időben, észrevette izgatottságát s hamiskás arczczal hajolt ismét föléje:

— De már ez?

### A KÖZÉPKOR TERMÉSZETRAJZI ISMERETEIBŐL.

A régi keresztényeknek volt a többek között egy nagy tekintélyben állott misztikus könyvök: a «Physiologus». Don Pitra, tudós benedécs barát azt állítja, hogy e mű a régi pogánykorból maradt fenn s a III ik században alakították át keresztény szellemben; mások görög műnek tartják, melyet keresztény egyházi atyák erkölcsi jellegűvé tettek. Tény, hogy a mű régi s igen elterjedt volt. Egyes töredékei a vi-

még mintegy negyven más állatfajról szól, köztök nevezetesebbek az ichneumon, a hangya s a hangyamedve.

A növények között nevezetesebbeknek mondja a peridexicon indiai fát, melynek árnyéka alatt menedéket találnak a sárkányok által üldözött galambok, továbbá a fügefát, a mandragórát, burököt és hunyort; a kövek közt a tűzhordókat és meggyujthatókat; az előbbieket himneműek, az utóbbiak nőneműek; ha a két-féle kő érintkezik, nagy tűz támad. Ezeken kívül a gyémánt, achát, gyöngyök s különösen



MÁRIA VALÉRIA FŐHERCEGNŐ AMÁLIA BAJOR KIR. HERCEGNŐVEL.

gyünk elégedve ő szentsége intézkedéseivel. Helyesnek, kedvesnek tartjuk. Kegyelmed be van helyezve a fia birtokaiba.

S ezzel aztán érvényes lett a Franke gróf házassága örökösen. Mert ez az a jus placeti, a mit a tudósok annyit fejtegetnek, s mert — nem lehetetlen — hátha így volt igaz?

En nem tudom. Nem is beszélem tovább, mert még el találnám magamat szólni valamiben... En csak azt látom be ebből a történetből is, hogy a mi szép asszonyainknak semmi, de semmi se lehetetlen a világon.

lágiradalom csaknem minden régi nyelven fenmaradtak s általuk az egészről képet nyerhetünk.

A titokteljes mű leginkább az állatvilággal foglalkozik s a földön élő állatok közül főképe a következőket ismerteti: 1. *Allatok* (Emlősök): párducz, sziren, onocentaur, antilop, elefánt, oroszán, róka, hód, szarvas, tövis-disznó, egyszarvu, hiéna, delphin, kecske, cethal, vadzamá, majom és menyét. — 2. *Madarak*: sas, charadrius, nyksikorax, pelikan, fönix, fulica, banka, varju, gerlicze, strucz, galamb, ibis és fecske. — 3. *Hüllők*: kigyó, hydra, salamander, vipera, lacerta és aspis. — E fajokon kívül

az «indiai kő» nevezetesebbek, mely utóbbinak nagy gyógyító ereje van a viziszonynál.

A mű nevezetesebbek különben az egyes állatok és növények sajátosságainak misztikus leírásában rejlik. Mindenik vagy erényt, vagy bünt jelképez és ezélja a megfoghatatlant megfoghatóvá tenni. A római szinódus, 491-ben, I. Gelasius pápa elnöklése alatt ugyan eretnek műnek nyilatkoztatta e könyvet, azonban már Nagy Gergely elfogadta azt hitelesnek s a VII-ik századtól a XII-ikig nemcsak a természetrajz, de a keresztény erkölcsstan alapelveit is főképe misztikus műben keresték. Különösen kedvelték a művészek. Már a XI-ik században felhasznál-



rosbeliek ütnek nyári tábor. Mégis örömebb meg nyaralni a fővárosi ember Budapest ama más környékére, mely kevésbé regényes, de annál homokosabb. A dolog egészen természetesen. A budai részre nehezebb jutni; közte van a Duna, alagut; aztán következik lovasut vagy omnibusz. A kinek pedig hetenkint többször is meg kell tenni ezt az utat, annak mégis csak kényelmesebb a vasut, mely egy óra alatt jó messzire visz és még nem is drágább, mert a magyar államvasut igazgatósága egész nyáron külön vonatokat indít mérsékelt árak mellett a nyaraló helyekre. A szőnyi vasut azonban a budai oldal hegyes vidékeit is közel hozta már.

Gödöllő azonban mindig megmarad a fővárosiak kedvelt nyaralóhelye. Itt már véget ér a Rákospalota. Az akácok, nyárfák egyhangu csoportját igazi erdősség váltja föl. Gödöllő maga is csupa erdősség közt fekszik, közepén pedig ott a királyi park, szabadon járhat-kelhet benne akárki. Az utcák beültetve fával. Árnyék, szabad levegő, kerti és erdei illat van bőven. Aztán, a község csinos tiszta. Nem falu, de a faluhoz kötött illuziót is megőrzi, a városi igényekről pedig nem kényszerít lemondani. Van piacza, mindenféle boltja, vendéglője több is, van társadalma. A városi ember szereti, ha nem a boltokban gondoskodnak róla, s ha nincs magára hagyva. Kirándulásokra nem kell messzire menni, ha nem akar. Ott találja rögtön az erdőt; sétálhat órák hosszáig szép tiszta utakon; még kész padokat is talál. Olyan kényelmet hiába keres máshol, mint Gödöllőn.

A vidék változatos. Isaszeg felé van a lapály; Szada felé a szőlő-hegyes völgy, Besnyő és Bag felé az erdős völgy. Csak folyóvíze nincs. Van azonban patak, csermely, sőt van tava is, a mi legszébb a vasutól nézve, mert voltaképpen uszató. Tájéki elevenséget tehenek, birkák s egy malom emeli. Nyári esteken a napi hőség lehűtése végett keresik föl. Hogy csinos részlet az egész, tanúsítja egyik rajzunk.

A többi rajzok falusi motívumokat mutatnak. Az egyik parasztház Aszódról, a másik a kisbágyi csárda, a harmadik a kisbágyi malom. Nevezetességük, hogy a kirándulók emléket egy-egy falusias vonással gazdagítják, vagy pihenőt nyújtanak.

### EGYVELEG.

\* **Paradicsomi állapotok** lehetnek Maine állam Dennyville nevű kis városában, melyről azt írják, hogy ott az utolsó 16 év alatt egyetlen 20 év-nél fiatalabb ember sem halt el, egy csepp szeszese italt sem árultak s hatvan év óta a városban tűz nem volt. A kis város, bár az Egyesült-Államokban fekszik, a vasuti állomásoktól messze esik s eredeti egyszerűségében maradt meg.

\* **Az első parókát** Szent Lajos, Franciaország királyja viselte. Egyik kereszties hadjárataiból, Palaestinából, egészen megkopaszodva tért vissza. Anyja, Bianca kasztíliai királynő, ki fiát nagyon bálványozta, megütötte s bajon s úgy segített rajta, hogy minden udvari lovag hajából, mely fia hajához némileg aszohlított, levágott egy fürtöt, s azt ügyesen összevarrta fia fejére rakta. A fodrászok ezért választották Szent Lajost vérszentjöknek.

\* **Páris régi neve** tudvaleg Letetia volt, melyet némelyek a latin lutum (piszok), vagy a görög leukostól (fehér) származtatnak; valószínű azonban, hogy e nevet az ott lakók átták, kik sem görögök, sem latinul nem tudtak. Maga a Páris név sem egészen világos, bár mondják, hogy parisi a kelta nyelvben vitézt jelent. A rómaiak még csak a Lutetia nevet ismerték, a negyedik századtól fogva a két nevet

felváltva használják. 1180-ban említi egy Rigord nevű krónikus, hogy a Lutetia név már elavult. Így tehát a párisi élet mintegy 700 évvel ezelőtt kezdődött.

\* **Sakkjátékos parasztlaknak** Ströbeck faluban, Halberstadt mellett. Hogyan terjedt el náluk a sakkjáték, ma már nem kutatható ki, annyi bizonyos, hogy már a középkorban nagyon gyakorolták s azóta folytonosan híres volt a falu róla. Minden paraszt ért hozzá, az iskolákban a gyermekek ezt játsszák, sőt jutalmat tűznek ki közöttük sakkversenyekre. Sok paraszt ügyességét gyakorlott sakkjátékos is bámulják. A nagyválasztófejedelelem egykor disz-sakkáblával

sen fordul elő, csak a fekete gyémánt egyenként. A negyvenes években a gyémánt-termelés még 24,000 forintot tett évenként, most egészen jelentéktelen, mit előmozdít az is, hogy a sejtésebb, de sokkal olcsóbb fokföldi gyémánt nagyon versenyez vele.

\* **Az írótlaknak** természetesen sajátágán tartották azt, hogy hegyes végű legyen. Hewitt birminghami acél-tollgyáros azonban arra a gondolatra jutott, hogy ezélszerűbb lenne a tollak végén golyó vagy félgolyó alkalmazni, a mi által, bármint legyen az írókéz tartása, az írás egyenletes lenne s a toll nem perczeghetne.

\* **Üvegéből készült vasuti sineket** állított elő Siemens Frigyes drezdai gépész s az ő üvege londoni szakértők ítélete szerint sokkal szilárdabb, mint a francia kemény üveg. A vasuti sinek, melyek ez anyagból készülnek, nem kerülnek többé, mint a vasinek s előnyök az, hogy tartósabbak s nem rozsdásodnak meg.

\* **Sajátságos órát** készített egy pittsburgi órák. Egészen véve a legnagyobb gözkalapácsnak, a Creuzot-féle gyárban levő 100 tonna súlyú gözkalapácsnak utánzata, természetesen kis méretben. Maga a kalapács nesztelenül felszámolt ingát pótol, másfél órában minden legesekélyebb részlet az órási gözkalapács szerkezetét utánozza.

\* **A tengeralatti távirót** is fel akarják használni telefon-közelekedésre. E célból külön kábelt raknak le Halifax és Gloucester (Massachusetts) között, az ugynevezett Mackay-Bennett-kábelt. A távolság a két kikötő között 850 angol mérföldet tesz.

\* **A harisnyviselés** Angliában kezd a divatból kimenni s a lábukat csak meleg cipőkben tartják. Sok családapa tapasztalata szerint ugyanis a harisnyk nemcsak fölöslegesek, de egészségi szempontból ártalmasak is.

\* **A napfény és a halál.** Wylins Jakab angol orvos hosszas tapasztalatai folytán azt állítja, hogy a kórházak oly termelében, melyeknek ablakai északra nyílnak, négyszer annyi beteg hal meg, mint azokban a szobákban, hova a napsugár egyenesen hat.

\* **Egy új indiai lap** első számának negyedik oldala egészen üresen jelent meg, egyedül a szerkesztő mentegetőzése volt rajta, hogy új dologhoz fogván, még nem tudta pontosan kiszámítani, mennyi fér be lapjába, de reményli, hogy jövőben másként lesz.

\* **A farkasok nagy számmal** tűnnek föl most Közép-Franciaországban, a mi a parasztlak szerint szigorú telet jelent. A farkasokat különben nagyon irtják a francziák, s 30 franktól 200 frankig terjedő jutalmat is tűznek ki egy-egy megölt farkasra. A múlt évben 1308-at löttek meg.

\* **Régi udvari szokások.** Egy régi német okiratban, 1548-ból, a császár udvari személynete közt öt janiiores catenariis is felsorolattik s magyarázattal oda van írva: 'egy hívják őket a catena-lánczár után, melyet a palota kapujára kell tenniök, hogy számarnak, ökrök s lovak ne jöhessenek be'.

\* **Villamos fogaskerektől vasut** a legújabb újdonság. A genfi tó mellett készült, Montreaux városkából egy 180 méterrel magasabban fekvő vendéglőhöz. Szerkezete a Siemens-féle villamos emelőgépekhez hasonlít. Hossza 800 méter s emelkedése 25-30 százalék. A villamos áram előidézése egy közelfekvő vízesést használnak fel.

\* **Nevezetes tollhiba.** III. Frigyes brandenburgi választófejedeleme 1701-ben porosz királyi akaráván magát koronáztatni, külön követet küldött Bécsbe a német császárhoz, hogy ennek beleegyezését megnyerje. A követ titkos írásban érintkezett vele, mely írásban a nevetek számok pótolták. A hosszúság és sikertelenek látszó alkudozások után azt írta, hogy a fejedeleme sajátkezűleg írjon a császárnak. A császár száma 110 volt, azonban tollhibából e szám 116-nak látszott, mely egy Bécsben tartózkodó Wolf jezsuitát jelentett, kit, mint ravasz embert, diplomáciai dolgokra is felhasználáltak. Mivel a jezsuita születésénél fogva a választófejedeleme alattvalója volt, a fejedeleme levele nagyon hízelt neki s rendtársai segítségével néhány hét alatt kieszközölte az engedélyt, hogy Poroszország királyság legyen.



Paraszt-udvar Aszódról.  
A kisbágyi csárda.  
A kisbágyi malom.

GÖDÖLLŐ VIDÉKÉRŐL. — HÖRMANN TIVADAR RAJZAL.

tüntette ki őket. Ströbeck mintegy 1200 lakossal bír, városias kinézetű község.

\* **Felsőbb fokú női iskolát** nyitottak Puna városban hindu nők számára, s egyszerre 60 növendék jelentkezett, köztük egy pár fiatal asszony is, a mi Kelet-Indiában eddig hallatlan dolog volt. Különb más nyilvános iskolákban is nagyon szaporodnak a leány növendékek.

\* **A gyémánt és aranyosás** Bornében a legutóbbi évtizedek alatt nagyon hanyatlott. Míg a negyvenes években az évi aranyosás csak a Kalahar vidékén 320,000 forintot ment, most már csak gyermekek s nők mosnak ott. A gyémánt rendszeren oly helyeken fordul elő, mint az arany, s fölléptét kékes szürke kövületek jelölik. A legtöbb gyémánt rétege-

### AZ ELSŐ TÜZPRÓBA.

Sokat írtak a lapok arról a kedélyes jelenetről, midőn a pécsi hadgyakorlatok alkalmával József főherceg két fiacskája, a tizenkét éves Józsi és a kilencz éves László főherceg a gyakorló-teren egy-egy «komoly» ágyut a katonai formaszeregyes pontos megtartásával elsütöttek. E jelenetéről fényképi főlvetel is készült ott helyben s a képekből egy-egy példányt egyik szemtanu nekünk is megküldött. A két kis magyar főherceg ez első «hadi ténylet» ábrázoló képeket ezennel bemutatjuk olvasóinknak. Magyaráztal szolgáljanak a képekkel együtt beküldött következő sorok:

A múlt év őszén József főherceg idősebb fiát, mint magyarosan nevezni szokta, «Józsi» főherceget magával vitte Pécsre, a honvédségi gyakorlatokra. A kis főhercegnek, ki atyját nevelője és a pécsi püspök kíséretében a gyakorló-terre is követte, kedve támadt egy ágyut elsütni, mit neki fenséges atya szívesen megengedett. A jelenetről fényképi főlvetel történt. Nagy örömmel vitte haza a kis főherceg fenséges családjának a fényképet. Otthon pedig a kis László főherceg látva testvérbátyjának megörökített vitezéget, föltámadt az ő szívecskéjében is a «nemes virtus», «de már én sem hagyom — gondolta magában — csak jöjjenek



Józsi főherceg első tüzpróbája a pécsi hadgyakorlaton 1883-ban.



László főherceg első tüzpróbája a pécsi hadgyakorlaton 1884-ben.

zandók a vonathoz hajtattak, a teljesen kész képet átnyújtotta nekik.

Képzeltető, hogy mily nagy volt a kis László főherceg öröme, látva a sikerült képet, József főherceg pedig teljes meglepedésének adva kifejezést a mű felet, a képekből nyomban több példányt megrendelt, a mestert pedig néhány nappal ezután udvari fényképészévé nevezte ki.

A fényképeket a fejedelmi rokonoknak megküldötték s mint halljuk, a főlvetel után egyik hazai művészünk festményt is készített.

DOLENEZ JÓZSEF.

### AZ EZÜST.

Az ezüst értékének több éve kezdődött rohamos csökkenése, a monometallistának és bimetalistának ma is mindegyre megújuló harcza, annyi és oly sokoldalú megbeszélés és fejtegetés tárgyául szolgál, hogy bizonyára minden művelt ember az ezüst közgazdasági jelentőségének legalább elemi tisztában óhajt lenni. A mi selmezi és körmőzi kimeríthetlen bányáinkról tudva van, hogy azokat már a régi rómaiak is művelték, maga a tallér nevezet a joachimsthal bányák (Joachimsthaler, ebből rövidítve: Thaler) megmérhetlen ezüsttermeléséből vette eredetét s a középkori hírneves Fugger-csa-

lád is óriási gazdagságának nagy részét a quadacanal ezüstbányák kiaknázásának köszönheti.

Ugy az ezüst mint az arany főszerepe a pénze veretés és pénzül használtatás. A fényüzési cikkek előállítására használt s az ékszerészetben, ötvös-műhelyekben, órák-szerelésben és metsző művészetekben feldolgozott arany és ezüst mennyisége csak elenyészően csekély részét teszi annak, a mit pénzé vernek. Kiszámították, hogy a föld összes arany- és ezüstbányái, Amerika földézetése óta, azaz közel négy század alatt, 64 milliárdot termeltek, a mi 16 milliárdot tesz századonként és 160 milliót évenként. De mintegy harmincz év óta, mióta Kalifornia és Ausztrália aranytermő helyei, és az Egyesült-Államok, sőt Sziberia ezüstbányái is megnyitáltak s váratlan kincsekkel léptek fel, lehet mondani, a nemes érzék termelése világ-szerte megötszöröződött s ma már évenként föl-rug egy milliárdra.

A föld belsejéből aranyban és ezüstben évenként nyert eme milliárdból fele részét jut az Egyesült-Államok, s bennök Kalifornia, Nevada, Kolorado, Utah, Idaho, Montana bányáira. Nem esoda, hogy a vén Európa nyakába szakadt ez az újvilág, Amerika, a mint gabna, ugy ezüsttermelésével is csakhamar kezdte megvárni az üzleti egyensúlyt. 1866 óta az ezüstnek értéke mindinkább hanyatlani kezdett s egy pár évvel ezelőtt az angol parlamentől az ezüst értékesítésének okainak kiderítésére egybehívott enquete a következő

mozzanatokot állapította meg, mint a melyek az értékesítést előidéztek.

1. Az amerikai és különösen a nevadai rendkívüli gazdag ezüstbányák földezesése ezernyolczszáz hatvanban.

2. A régi ezüstpénzek arannyal való helyettesítése Svédországban, Norvégiában, Dániában, Hollandban és különösen Németországban, hol ez az 1871-iki háború folytán követelt, de egyszerűsind a francia hadisarcz által keresztül is viheto műveletté vált.

3. Az ezüst-szükséglet csökkenése Indiában, főként az Anglia által itt meghonosított váltóüzlet következtében, a mennyiben az angol kincsári hivatal váltók intézése után vonja be a fizetéseket s India kivitel kereskedelmének felvirágzása által.

4. Vége az ezüstpénz-verésnek 1866-ban, majd 1874-ben bekövetkezett korlátolása és utóljára teljes felfüggesztése a latin szövetségnek nevezett öt állam, Franciaország, Belgium, Svájc, Olaszország és Görögország által.

Jegyezük meg még, hogy az ezüst általános ár-hanyatlását maga után vonó emez okok ismét kétfős természetűek voltak, a mennyiben az ujon földezett bányák által előidézett túltermelés és a Németország által piacra dobott fölösleges ezüst a kinalatot emelte, ellenben az India számára szükséglet összeg kisebbedése, és a latin szövetség államai által fogalomból kiszorított ezüstmennyiség a keresletet csökkentette, ugy hogy két ellentétes ok hatott közre

A nélkül, hogy akár a monometallistának, kik ez érzék közül csak az egyiket akarják a pénzrendszer alapjául elfogadni, akár a bimetalistának, kik mindkettőt együttesen elfogadják, pártjára állanak, ki kell emelnünk, hogy India, Khina, Japán és az egész spanyol Amerika kizárólag az ezüstpénzt használják s a földteke összes fogyasztóinak jó két-harmadát teszik. Ezeknél helyen van az ezüstvaluta s meg is marad, bármennyire terjedjen is a műveltebb országokban az arany valuta. És helyesen mondja Cernuschi, hogy ugy az ezüst, mint az arany nem azért pénzek, mert az emberek azaz tették, hanem természetes és örök jognál fogva, minél-

fogva nincs jogunk bármelyik érczet a másik javára proskribálni.

Ugyancsak Cernuschi, ki újabb időben az ezüst szerepének legbüszgebb szöszölője az elmélet terén, azzal az indítvánnyal lépett föl, hogy az Egyesült-Államok Franciaországgal egyetemben határozatlan állapotban meg az arany és ezüst változhatatlan viszonyát 15½-ben. Kérdés azonban, hogy hivatva lennének-e az Egyesült-Államok is az értékek ily megállapítására, midőn az érczek belterének ingadozása egyedül a kereslet és a kínálat kölcsönös egymásra hatásától függ és mikor most is a Blandbill értelmében vert dollár ezüsttartalma ugy áll az aranyhoz, mint 16:1-hez.

Igen elmés és szerencsés módot találtak ki a matematikusok egy tünemény eljődésének feltüntetésére, mikor az két változó mennyiség befolyása alatt áll. Egy vizirányos vonalra, melyet egyenletnek tengelyének neveznek, a kiinduló ponttól kezdve sorban egymásután jegyzik fel az egyik mennyiséget, például az évszámokat, ötösével, vagy tizesével. Azután egy az előbbire függőlegesen álló vonalra a másik megfelelő mennyiséget jegyzik fel, mindkét vonalat addig hosszabbítják meg, a míg egy mást metszik, s az így nyert végpontokat egy folytonos vonallal kötik össze, melynek az a haszna van, hogy szemléletesen tünteti föl a tanulmányozó előtt a jelenség minden stádiumát, s annak haladási törvényét. E módszert használják a meteorológusok a hő és légsúlymérő emelkedésének feltüntetésére, s ezt használják az üzletemberek is a börze-árfolyamok ingadozásának visszatükröztesére.

Londonban, a világ legelső pénzpiacán, a Pitley és Abell cég az ezüst értékingadozásának kimutatására is ily táblázatot bocsátott közre, mely igen világosan adja vissza 1833 óta az ezüst évi közép tőzsdei állását, standard uncziákban kifejezve, a mi 32.10 grammnak felel meg. Egy standard unczia ezüstnek ára, megfelelően a Franciaországban az arany és ezüst között megállapított 15½ törvényes viszonyhoz, 60.13 pence. Így mérlegelve tehát az értéket, egy ezer franknyi összeg ezüst, arany-pénzben kifejezve al parin áll, azaz egy kilogramm ezüst rud, ha a pénzverdebe vinnék, hogy egy tizednyi rézvegyülettel pénzvé vérejk, kétszáz frankot érne aranyban.

Az al-pari vonalat az ezüst árfolyam-emelkedése 1833 óta csak ötször érintette. 1850 végén és 1851 elején, továbbá 1853 kezdetén, 1861-ben és 1866 közepén. Ma azonban 23 százalékkal alacsonyabb az ezüst ára mint az említett 1:15½ szerint; mert 18 font ezüstöt kell egy font aranyért adni.

## MAGYAR EMBER A KHINAI HÁBORUBAN.

*Faraó* Ödön házankfiától ismét levél érkezett Formosa szigetéről, hol ő a kínai vámhivatalok főnöke. Levele, mely egyébiránt magánlevél, ismét az ottani hadi állapotokról, a francia flotta bombázásáról ír, s érdekes kiegészítőül szolgálhat azokhoz, a miket a politikai lapok utján már ismerünk. Adjuk belőle a következőket:

Tamsui, 1884. okt. 6-ikán.

Sietek értesíteni, hogy még élek. A francia flotta (7 irtózatosszörnnyeg) e hó 1-jén ide érkezett, s 2-án tüzet nyitott a városra. Ép reggeli öltözökkel voltam elfoglalva, midőn a hajrá megkezdődött. Sietve mentem ki az utcára, hol javjésekkel embereket láttam ide s tova futkosni, keresve menedéket a süvöltő bombák elől. Magam az angol konzulátusba mentem, hol ugyan ki voltunk téve a golyóknak, de az ütözetre gyönyörű kilátásunk volt. Két és fél óra múlva az ágyúzás kezdete után a kínaiak elhallgattak, s csakis a francia részről folyt a lövöldözés egész éjjeli 9 óráig. Azóta minden nap fol az a komédia, a nélkül hogy a francziák partra mertek volna szállani, pedig a rájuk várakozó katonaság oly csekély, hogy bambusz-náddal is szét lehetne őket kergetni. Ma ugy látszott, hogy partra szállnak, de a tenger hirtelen beállott háborgása e czéljuk kivételében meggátolta.

A francziák robbanó golyói csunya pusztítást vittek véghez az európai lakásokban. Saját lakásomban egy 15 kilogramm súlyú golyó-for-

gács ütött be. Megtartom ereklyének. A konyha fedelét egy golyó teljesen elvitte, a szegény kínai szakács roppant rémületére. Rendkívüli szerencse, hogy egy európai sem sérült meg. A francziák rossz lövőknek bizonyultak, mert olyat csak nem lehet rólok feltenni, hogy szándékkal lödözzenek semleges nemzetiségű emberek házára.

Kelungot a francziák 1-jén bevették. A kínaiak — ámbár győztesek — az alkirály parancsára állásaikat oda hagyták. A népség e miatt annyira felbőszült, hogy az alkirályt bambuszszal bántalmazta. Ez utóbbi erre felhívta a népet, hogy hát jöjjen velem a ki mer, kap pénzt és puskát, rögtön indulnak vissza Kelungba kiüzni a francziát. Azonnal 1500 ember sorakozott mellette. Ma reggel indultak el, s mint hallom, az uton 7000 re szaporodott számuk. Lesz-e eredmény? Qui vivra, verra!

Hogy mi a francziák szándoka a vámhivattal, azt még csak sejteni sem vagyok képes. Lehet, hogy hagyják úgy, a hogy van, beavatkozás nélkül!

Szegény Khina! nehéz napok várnak rá. De ez elkerülhetlen volt. A kínaiak nemzeti büszkesége oly nagy, hogy inkább egész Khinát elvesztik, mintsem hogy egy krajczár hadikárpótlást fizesse.

## ANGOL TISZT SZUDÁNBAN.

Szükség törvényt ront. A londoni «Horse Guards» nyalka tisztje, ki csinos egyenruhájában oly büszkén sétál London pompás utcáin s a Hyde-parkban, teljes öntudatával annak, hogy már megjelenése hódít a szép nem között, most a sokszor megátkozott nilusi expedícióban kénytelen-kelletlen leveti e diszruhát s a körülményeknek megfelelően könnyű ruhát ölt fel, mely nem oly szép ugyan, mint egyen-



ruhája, de a rekkenő hőségben mindenesetre kényelmes, sőt egyedül alkalmas. Nem is hiszszük, hogy a kényes tiszt ur nagyon hajlandó lett volna e prózai öltözékben lefegyvereztetni magát, szerencsére a Hyde-park előkelő közönsége nem ismeri fel, biztosítja ez ellen a ku-klux arcz, melyet otthon, a kődös Angliában, talán csak álarczosbálok vagy tréfás mulatságok alkalmával tesz fel, de a mely itt a sok moszkító s részben a napsugár miatt nélkülözhetlen. Az angol nemes urfó ugyan furesán néz ki ez öltözékben, de hiába, a hány ország, annyi szokás. A Nilus vidékén tartózkodó bajtársak előtt úgy sem kell szégyelni a közös sorost, a mi pedig a legénységet és felvadakat illeti, azokat föl sem veszi.

## A VIZSGÁK HUMORA.

Ha megvan a temetőnek, a börtöncelláknak, iskolapadoknak és utazfalaknak a maga humora, miért ne lehetne meg a vizsgáknak is? A kérdések és feleletek gyors keresztütze nagyon alkalmas a váratlan ötletek kiugrasztására. Hozzájárul ehhez a kathedrai bölcseségek ominozus tárháza is, mely nem jelentéktelen számmal szaporítja a furcsaságok rovatát, né-mely szórakozott professzor ur jóvótából. A vizsgák humorának egyik dús talaja a falusi iskola. Itt csirázunk legbüszkébben azok a nevetető termékek, melyek annyira derült órát szereznek az olvasó nagy közönségnek.

Azokon kívül, melyek valósággal megtörtént tényeken alapulnak, igen nagy azoknak a száma is, melyek a költői fikéző körébe tartoznak. Ilyen például azon vizsgázó esete, ki a kisebb próféták neve iránt kérdezte, azt felelte rá egész udvariasan, hogy mitán nem emlékszik tisztán rájuk, inkább nem tesz közöttük megkülönböztetéseket. Egy más theologus a könyörülő szamaritanus paraboláját adta elő annak randje szerint, egészen addig a pontig, a hol a szamaritanus így szól a csaplaroshoz: «Visszajövet majd megfizetek» — a mihez hozzátette aztán: «Igy szólt, tudva azt, hogy sohasem néz többé szeme közé».

Térjünk át gyermekekben tanuló feleleteire; ezekben nem annyira a szándékosnak vélhető elméncség, mint a természetes naivság csillámlik át. Így például: Ábrahám Lot apja volt s két felesége volt. Egyiket Izmaelnek hitták, a másikat Hágárnak. Egyiket otthon tartotta, a másikat a pusztába üzte, hol nappal sóbálvány-nyá, éjszaka tűzoszlóppá vált.

Vagy pedig: József ezifra kabátot hordott. Faraó főminisztere volt, ki megfejtette álma-ait. Feleségül vette Potifár leányát s kivezette az egyptomiakat a rabságból Kánaánba, Galileába, ott kardjába dől és meghalt az ígért földé látásánál.

Még tovább: Mózes egyiptomi volt. Csupkebokorban lakott, egy aranyborjut tartott és érczkigyót imádoott. Negyven évig nem táplálkozott egyébbel mannával. Mikor egy faág alatt lovagolt el, hajával fennakadt s Absolon fia megölte, a mint az ágon csüngött.

Ismeretesebb tán, de jobb még a következő két adoma. Egy falusi vizsgán azt kérdezik a gyerektől, hol van a szentírásban említett arról, hogy egy állat megszólal. Felelet: «Mikor a czethal elnyeli Jónást.» — «És mit mondott a czethal?» Rávágja a fiu egész készséggel: «Azt mondta, hogy majd azt hittem, hogy keresztény vagy.»

Egy más alkalommal senki sem tudott az osztályban megfelelni arra a kérdésre: hogy miféle fegyverrel verte meg Sámson a filiszteusokat. A tanító segíteni akarván az általános zavaron, jelentős módon nyul állkapcsához: «Nos, mi ez?» A mire aztán kitor egyszerre az eszmetársítás utján emlékeztet hozott felelet: «Szamár-állkapocscsal.»

Különösen gazdagok frappans feleletekben az orvosi szigorlatok. Mikor például a tanár azt kérdi szigorlójától, minő eszközökhöz folyamodnék, hogy páciensénél bő izzadást idézzen elő — mire a válasz: «Vizsgát állatnak vele a tanár ur előtt». Máskor egy más vizsgáló tanár nagyon meg volt ütődve tanítványa készületlenségétől s türelmét elvesztve kiáltott föl: «Őn talán azt sem tudná megmondani, miféle izmokat hozok mozgásba, ha megcsiklandom.» — «De igen, tanár ur; karomnak flexorait és extensorait, mert akkor rögtön kezére ütnek.» Lefebvre de Fourcy, francia tanár szintén nagyon ideges ember volt. Ő is kijött a sodrából, mikor egy tanítványa soká várattat a kérdésére adandó felelettel. «Hozzanak egy köteg szénát, — kiáltott föl mérgesen, — ez urnak reggelire!» — «Hozzanak csak kettőt, — volt a visszavágás, — monsieur és én együtt fogunk reggelizni.»

Egészen külön speciálisitása a vizsgák humorának az, mely a lánynövelők padjaiból kerül ki, kivált mióta divattá lett itt is a szakismeretek oly irányu taglalása, mely a latin és idegen nevek zavaros kaoszával tömi meg a tanítvány fejét. Naiv lányka volt, a ki a háztartásban hozzá intézett kérdésre azt a felelet adta, hogy a szobát télen tüzszel, nyáron thermometerrel kell egyenlő hőfokon tartani. Az sem volt nagyobb lángész, a ki a thermometer rendeltetését úgy fejtette meg, hogy az arra

való, hogy kibocsássa a meleget, ha hidegülni kezd az idő.

A tanfelügyelői és vizsgabiztosi mai rendszer még jobban kibővítette a derült komikum körét, mert egy idegen és nagy tekintélyű ur közbeszólása mindennél inkább alkalmas arra, hogy a süldő tanuló zavarba hozza. Ily közbeszólások adtak alkalmat a következő kérdésekre és feleletekre. «Melyik király következett Magyarországon Salamon után?» Mire a legifjabb: «Sába királynő». Vagy: «Hol járt Jézus 12 éves korában?» — felelet: «A 13-dikban». Különös képzelődést árukt el az a kis diák, ki midőn azt kérdezték tőle, miről híres a Vöröstenger, egész ártatlanul adta rá magyarázatul: «Vörös heringjeiről». Vagy az a másik, ki e kérdésre: «mit ért tisztátalan lélek alatt?» azt adta felvilágosításul, hogy: «a csunya ördögöt».

A váratlan komikum derüjével hat néha a legokosabb felelet is. Egy tanító épen azt magyarázta, hogy a szárazföld nem szakadatlan folytonosságú s ennek megerősítésül odaszólt mellette álló tanítványához: «Nos mit gondolsz hát, körül tudná-e apad a világot sétálni?» — «Nem tanító ur!» — «S miéért nem?» — «Mert meghalt már.»

Minden pedagógus tudja, hogy a még ki nem fejlett itélő-erő egy bizonyos stádiumában igen sok hajlandóságot mutat minden tanuló negatív alakban adni meg feleleteit. «A bor, mondja például egyik, igen hasznos ezik s már sok embernek, asszonynak és gyermeknek életét mentette meg.» — «S vajjon mivel?» — «Mert nem itták meg.» — Továbbá: «A só olyan úsvány, melynek ize nagyon rossz, ha nem teszik a levesbe.» Valahol előfordult a «regeneratio» szó magyarázata. «Mit jelent ez?» kérdi a tanító egyik legokosabb tanítványától. «Ujjászületést» — felel az. «Helyes. És szeretnél-e te is ujjászületni?» A gyermek habozik, de végre is kirukkol vele, hogy nem biz ő. «Számár! hát miért nem?» — «Mert... mert... félnék, hogy puposnak találnék születni.»

De nem fűzzük tovább az önkénytelen élecek ez adoma-szövedékét. Az élet mindenütt tud derűs oldalt is mutatni, s hogy nem a legkevésbé derűs ott, a hol az élet komoly feladatai megoldásának pillanatai előtt áll, erről akartunk e cikkben tanúságot szolgáltatni.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A tekintetes vármegye, igaz történetek, írta Mikszáth Kálmán. Ez a díszes és izléssel kiállított terjedelmes kötet ad közre a kedvelt író újabb elbeszéléseiből tizenegyet. Mikszáth kiváló tehetségének egyik jele, hogy nem könnyen fárad, hogy termékeny. Sokat ír, a nélkül, hogy elbágyadna. Látszik, hogy e termékenység csakugyan bőség jele, a véna gazdagsága, mely belső erőből hozza gyümöleseit. Hova tovább ír, látóköre is tágul, több és sokfélebb emberekig hatol el, világa népesül, s előadásának hangja a meggyőző erő ama sajátosság tulajdonából mindig többet vesz föl, melyet a biztonság és igazság adnak az írónak, ki elég érzékkel bír az élet valódi benyomásai iránt. E tizenegy elbeszélés részint hirlapokban jelent meg, részint felolvasások tárgyát képezte. A kik tehát figyelemmel kísérik Mikszáth működését, azoknak már volt alkalmuk élvezhetni. De egybegyűjtve, egymás értékét nevelik, mert a költői kedély, a humor, a gazdag ötlet megannyi külön alkotása így együtt a szellem egész gazdagsága. Leginkább a magyar középosztály alakjai szerepelnek az elbeszélésekben, többnyire olyanok, kikre a könyv ezime, a «tekinetes vármegye» ráillik, vagy a kik kiegészítik a tekintetes vármegyét, mely régi tradíciót őriz még ma is, habár csak adomákban. Egyszerű történetek, s némelyiket nem is maga a történet emeli érdekessé, hanem az előadás sava-borsa, vonzó melegsége. Újabb írónk közt senki sincs, ki annyira bírná az előadás művészetét, mint Mikszáth. Nem bőbeszédű, nem terjedős, hanem igazi elbeszélő, a kinek sokféle hangja van, folyton eleven temperamentuma és mindig képző ötlete. A tizenegy elbeszélés ezime: «História egy házasságról», «Aranyos felhők», «Látnyomok a homokban», «A Tiszta», «Mikor a sir-követ hoztuk», «A rossz matéria», «Az én első ír-csipálsim», «Rózsaszínű rozsda», «A becsületbírák előtt», «Az elveszett nyáj», «Az alispán-kissasszonyok».



A király gyors vonással kitörölte a «non» szót, ott maradt feleletnek: «placet». MIKSZÁTH «HISTÓRIA EGY HÁZASSÁGRÓL» CZIMŰ ELBESZÉLÉSÉHEZ.

A kötetet a Révai-testvérek adták ki s gondoskodtak, hogy a tartalom mellé díszes külsőt nyújtsanak, s hogy értékét művészi rajzokkal is megjelöljék. A 180 oldalra terjedő könyv nagy nyolozadrát, s minden elbeszéléshöz Mannheimer Agost rajzolt illusztrációkat, jellegzetes inecziáákat, egyes jeleneteket, vagy szövegvezető vignetteket. Tollrajz valamennyi, eleven mozgású kézzel vetve, de egyik sem gondatlan, s a fiatal művész illusztrátori képességének sikerült bizonyítványai. A kötet ára 3 forint. — Ez érdekes könyv egyik darabját mutatványul mai számunkban közöljük, a hozzá tartozó két kép közül egyiket a szövegben, másikat e soraink fölött mutatva be olvasóinknak.

Petőfi összes költeményeiből az Athenaeum-társulat új népies kiadást bocsátott közre. A kötet harmincz sűrűn nyomott iven adja a halhatatlan költő összes költeményeit, s a költő arcképével és 85 képpel van díszítve, melyek a nagy díszkiadás képei után kisebb alakban e népies kiadás számára készültek. A kötet csinos piros vászonkötésben 2 forint 50 kr-értapható.

«Az arany ember» czim alatt Jókai Mór drámát írt, melynek meséje a költő hasonló czimű regényéből van merítve. A darab a nemzeti színháznak lesz egyik érdekes újdonsága, s december 3-ikán kerül színpadra. Jókai ez új drámája díszes amateur-kiadásban is megjelent Révai-testvérekénél, s 2 forint.

Jókai újabb regényeinek füzetes kiadásából a 15—18. füzetek hagyták el a sajtót a Révai-testvérek kiadásában, közlővén «A löcsi fehér asszony» harmadik kötetének utolsó részét és a negyediknek elejét. Illusztrációkat minden füzethez Jókai Róza rajzolt. Az egész mű öt kötetre terjed. Egy füzet ára 30 kr.

Madách összes műveiből új kiadást készít az Athenaeum-társulat, mely a napokban kötött szer-

ződést Madách fiával, és e szerint az «Ember tragédiája» s Madách összes műveinek tulajdonjoga a század végéig az Athenaeumra szállott át.

Uj regény. Az Athenaeum kiadásában megjelent: «Dániel pap lesz», regény egy kötetben Tolnai Lajostól. A regényirodalmat rövid idő alatt számos kötettel gyarapított író ez új művének hőse egy fiatal rektor, kit felesége nagyravágyása rábírt, hogy szerény, csöndes körét, melyben oly jól érzi magát, hagyja ott; keresse, hogy több ember, pap lehessen. Dániel tehát elmege theologusnak, s a nagyvárosi élet áradata magával ragadja. De mégis kimenekül, lesz belőle pap, hanem mikor épen elfoglalja papi székét, a pusztító cholera áldozatán esik. Mint Tolnai minden regényében, több szép fejezet van ebben is, és cselekvénye kerekded, elevenebb meneti, mint hosszabb regényeiben. Ára a kötetnek 70 krajczár.

A korona rajzai. Nehány év előtt a tud. akadémia szent István koronájáról pontos rajzokat vétetett föl s archaeológiai szempontból is megvizsgálta. A rajzok után díszes szines nyomatok készültek Párisban, s azok e napokban érkeztek meg. A szöveg megírására Ipolyi Arnold püspököt kérték föl s ő már szintén sajtó alá adta dolgozatát. A nagyszabású mű első lesz, mely Szent István koronájáról hű ismertetést nyújt.

Pályázat a magyar király-himnuszra. A magyar tudományos akadémia az országos magyar dalregyesület adományából pályázatot hirdet a magyar király-himnusznak zenére tehető szövegére. A pályázat feltételei a következők:

Szükséges, hogy a költemény nemzeti magyar versidomban legyen írva. Három-négy versszaknál kevesebbet, hatnál többet ne tartalmazzon. Az egyes versszakok nyolcznál több verssort ne foglaljanak magukban. A versszakok 6—12 szótagú verssorok között változhatnak. A szöveg zenére lételemről a dalregyesület fog gondoskodni. A jutalom ezer frank



hamvai Bécs egyik köztemetőjében nyugszanak. A temetőt azonban már nem sokáig tartják fent...

Lefoglalt Hóra-könyv. Denssian Miklós bukarpesti író 'Hóra forradalma' című könyvét...

Kérvény-gyár. Már régóta feltűnt előkelő fővárosi körökben, melyek gyakran segélyezik a fővárosi rogyást...

KARANCSI DANIELNÉ szül. Szabó Judit, a hódmezővásárhelyi ref. lelkész 29 éves neje. — ÖZVEGY UDVARI KOSSUTH KRISTÓFNA szül. Orosz Borbála...

Gyermeki ravaszág. Egy angol kereskedőnek feltűnt, hogy egy újságíróhoz fő nála pár nap óta svéd gyufaskatulyákat vásárol...

Typograph-fénynyomás név alatt Allgeyer Gyula és Bolhóener Károly Münchenben új nyomtatás-módot találtak fel...

A 'Jogtudományi Közlöny' november 28-iki (48-iki) száma a következő tartalommal jelent meg: Az orvosi jogtervezet. Tellekzy István országgyűlési képviselőtől...

HALÁLOZÁSOK. Elhunytak a következő napokban: Gróf Vay László ezredes, az egykori máramarosi főispán...

Table with 4 columns: Név, Kereset, Születés, Halál. Lists names and dates of various individuals.

Kun-Szent-Miklós város főjegyzője, az ötvenes években urbéri törvények elnök, majd Jászukmánygyűlés főszóvivője...

KARACSI DANIELNÉ szül. Szabó Judit, a hódmezővásárhelyi ref. lelkész 29 éves neje. — ÖZVEGY UDVARI KOSSUTH KRISTÓFNA szül. Orosz Borbála...

Képek: Mária Valéria főhercegnő. — Duna partján. Költömeny. Petrus Martól. — História egy házasságról. Elbeszélés. Ira Mikszáth Kálmán. — A középker. természettud. ismeretekből. Elmúlt idők. — A esküvői faluvégén. Költömeny. Nostolya Tivadar... — Forster Dóra. Angol regény. Irta Besant Walter. — Gödöllő vidékéről. — Egyveleg. — Az első tízpróba. — Az ezüst. — Magyar ember a kínjai háborúban. — A vizsgák humor. — Angol tisz Szadban. — Irodalom és művészet. — Közzétettek és egyletek. — Mi újság? — Halálhírösök. — Sakjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ. A harmadik. Az Arany Bőr vitetve szerkesztésnek a rim-fonódnaknak az utánása meglepően sikerült...

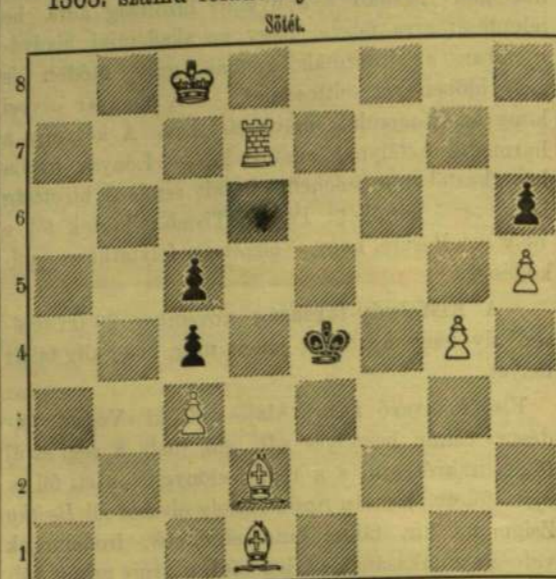
VIRÁG B. Az eredeti nem ér semmi. De a Copeból való fordítás (bár az eredeti bírájától messze maradt) így is eszinos, s némi műfői igazgatással közzétehető volna.

ALOM S. Való. Jobb az előbbieknél, de még ez sem az igazi. K. J. emléke a népnél. A bevezetés (K. jellemzése) csak a szászorv elmondottakat ismétli. Maga a történet, nem tudjuk mi alappal bír; de nem találjuk a közlésre alkalmasságát.

HELIÓZÁSOK. Elhunytak a következő napokban: Gróf Vay László ezredes, az egykori máramarosi főispán...

Table with 4 columns: Név, Kereset, Születés, Halál. Lists names and dates of various individuals.

SAKKJÁTÉK. 1303. számú feladvány. Gold Samu-tól.



Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

1304. számú feladvány. E. K-tól Budapest.



Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

Tartalom. Szöveg: Mária Valéria főhercegnő. — Duna partján. Költömeny. Petrus Martól. — História egy házasságról. Elbeszélés. Ira Mikszáth Kálmán. — A középker. természettud. ismeretekből. Elmúlt idők. — A esküvői faluvégén. Költömeny. Nostolya Tivadar... — Forster Dóra. Angol regény. Irta Besant Walter. — Gödöllő vidékéről. — Egyveleg. — Az első tízpróba. — Az ezüst. — Magyar ember a kínjai háborúban. — A vizsgák humor. — Angol tisz Szadban. — Irodalom és művészet. — Közzétettek és egyletek. — Mi újság? — Halálhírösök. — Sakjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár. Képek: Mária Valéria főhercegnő. — Duna partján. Költömeny. Petrus Martól. — História egy házasságról. Elbeszélés. Ira Mikszáth Kálmán. — A középker. természettud. ismeretekből. Elmúlt idők. — A esküvői faluvégén. Költömeny. Nostolya Tivadar... — Forster Dóra. Angol regény. Irta Besant Walter. — Gödöllő vidékéről. — Egyveleg. — Az első tízpróba. — Az ezüst. — Magyar ember a kínjai háborúban. — A vizsgák humor. — Angol tisz Szadban. — Irodalom és művészet. — Közzétettek és egyletek. — Mi újság? — Halálhírösök. — Sakjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár.

Advertisement for 'Nagy pénz-sorsolás!' (Great Money Lottery). Lists prizes from 10,000 to 500,000 marks.

HIRDETÉSEK.

Advertisement for 'A Lairitz-féle erdőgyapot-árak gyára'. Discusses the benefits of forest products like resin and tar.

Kiadó-hivatallunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukas M. Riemergasse 12. Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelk A. Stubenbastei 2.

Advertisement for 'REPARATOR'. A product for treating rheumatism and other ailments.

KERTESZ TÓDOR. Budapest, Dorottya-utca 1. ujszomságok tara

Large advertisement for 'KERTESZ TÓDOR' featuring various horticultural products, services, and prices.

